

I Esseet

Kunkin esseen laajuus 600–1200 sanaa, ellei muuta ole mainittu. Lähteinä voit hyödyntää lähtötasokokeen kirjallisuuslistaa; tee lähdeviittaukset lähdeluetteloiheen [Suomen teologisen opiston lähdeviittauskäytännön mukaisesti](#). Esseet palautetaan hakemuksen yhteydessä kukin omana pdf-tiedostonaan.

1. Varhaisen kirkon synty

Kirjoita essee pakanalähetyksen synnystä Apostolien tekojen ja Paavalin kirjeiden perusteella. Kerro siinä varhaisen kirkon syntyyn liittyvistä ongelmista ja näiden ongelmien ratkaisuista tutkimuksen historiassa esitettyjä näkemyksiä punnitien. Esseen tulee sisältää kaksi merkittävää, Paavalin kirjeisiin perustuvaa esimerkkiä evankeliumin leviämiseen liittyvistä tilanteista, joissa juutalaisuus ja hellenistis-roomalainen maailma joutuivat tavalla tai toisella törmäyskurssille.

2. Tekstin selitys

Selitä Markus 3:1–6 jaejakson historiallinen, teologinen ja narratiivinen ja synoptinen sisältö noin 600 sanan (yhdessä) esseessä

- historiallisesti: Kiinnitä huomiota jaksossa esiintyviin ryhmittymiin ja niiden rooliin Toisen temppelin juutalaisuudessa; selitä millä tavalla kertomus saattaisi liittyä messiaaniseen odotukseen; tuo esiin synagogan rooli Jeesuksen aikaan.
- teologisesti: Pohdi sapatin merkitystä juutalaisessa ajattelussa; avaa teologisesti miehen kohtaloa jonka Jeesus parantaa; avaa mitä kertomus opettaa Jeesuksesta kristologisesti.
- narratiivisesti: Sijoita tapahtuma Galileaan Markuksen evankeliumin juonikaarella; tuo esiin mikä on tämän jaejakson merkitys evankeliumin kokonaissanomalle; pohdi parannetun miehen roolia kertomuksessa; kiinnitä huomiota opetuslasten rooliin kertomuksessa.
- synoptisesti: Vertaa tekstin yksityiskohtia mahdollisiin synoptisiin rinnakkaisteksteihin; pohdi eroavaisuuksien ja samankaltaisuuksien merkitystä; tuo esiin kontekstien eroavaisuudet.

3. Terve missionaalinen seurakunta

Määrittele missionaalisuus seurakunnan ominaisuutena ja seurakunta sosiaalisena ilmiönä hyödyntäen kirjallisuutta. Analysoi kotiseurakuntaasi (nykyistä tai aiempaa) muodostamiesi määritelmien avulla: Kuvaile havaittavia seikkoja, jotka kertovat seurakuntasi missionaalisuudesta ja sosiaalisista ilmiöistä. Perustele näillä arviosi missionaalisuuden toteutumisesta ja yhteisöllisen elämän laadusta seurakunnassasi.

4. Bysantin ja lännen kirkon suhteen historia

Kuvaa seuraavat tapahtumat Bysantin historian ja ortodoksitradition näkökulmasta:

- Ekumeeniset konsiilit ja niiden merkitys
- Filioque-kiistan tausta ja seuraukset
- Ristiretkien tausta
- Neljäs ristiretki, tausta ja keskeiset tapahtumat
- Neljännän ristiretken seuraukset sekä Bysantin imperiumille että idän ja lännen kirkkojen suhteille

5. Reformaation historia ja teologia

Valitse yksi teksti kirjasta Reformaation tunnustukset ja kirjoita ekumeenisten periaatteiden mukainen vertaileva tutkielma. Vertaile omaan yhteisösi tunnustuspohjaan; vertailupisteitä 1–3.

Tekstissä tulee näkyä seuraavat asiat:

- Valitsemasi tekstin taustan esittely lyhyesti ja pääpiirteittäin

2. Oman tunnustuskunnan näkemyksen esittelyssä käyttämäsi lähdemateriaalin esittely lyhyesti
3. Valitsemasi vertailupisteet ja niiden valinnan perustelu
4. Vertailu ekumeenisten periaatteiden mukaan.

6. Evankeliumin kontekstualisoiminen ja kommunikoiminen

Käytä kirjettä kommunikointitapana joko kuvitteelliselle tai todelliselle henkilölle, joka ei ole kristitty ja jolla on joku tietty kulttuurinen ja uskonnollinen tausta. Kirjeessä sinun on tarkoitus kertoa kristinuskon Jumalasta ja pelastuksesta niin, että kontekstualisoi ja kommunikoit evankeliumin vastaanottajalle ymmärrettävästi. Muista kirjoittaa teksti niin, että kristillisen teologian tunteva lukija tunnistaa, mihin kristillisen teologian tunnustuskunnalliseen paradigmaan tekstisi sijoittuu samalla, kun kirjoitat lukijalle, joka ei tunne kristillisen teologian terminologiaa eikä ajattelun logiikkaa.

II Hengellisen elämän reflektio

Tehtävää ei palauteta etukäteen eikä sitä anneta luettavaksi muille, vaan sen pohjalta käydään henkilökohtainen keskustelu vastaavan opettajan kanssa.

Ennakkotehtävä käsittelee hengellisen elämän hoitamista ja harjoittamista. Tehtävän tarkoitus on ohjata sinua arvioimaan hengellisen elämäsi tilaa, omaksumaan hengellisen elämän harjoittamisen rutiineja ja kehittämään niitä. Rutiinit eivät tarkoita mekaanista velvoitteiden suorittamista vaan kristillisen elämäntavan omaksumista. Keskeinen osa tätä elämäntapaa on elämä Jumalan kanssa ja Jumalaa varten.

Ennakkotehtävä toteutetaan seuraavasti: Lue ennen lähtötasokoepäivää kolmekymmentä valitsemaasi psalmeja, Miikan kirjan sekä Markuksen evankeliumin ja pidä lukemastasi päiväkirjaa. Tavoitteena on pohtia erityisesti sitä, mitä Jumala puhui sinulle lukemasi tekstin kautta. Pohdinnassasi voit käyttää esim. seuraavia apukysymyksiä:

- Millaista rohkaisua, ojentamista, lohdutusta tai kutsua koit Jumalan puhuneen sinulle tekstin kautta?
- Mitä sinun oli vaikea ymmärtää lukemastasi tekstistä?
- Mitä teksti kertoo sinulle Jumalasta?
- Entä ihmisestä, sekä hänen ja Jumalan välisestä suhteesta?
- Minkä koit tekstissä erityisenä haasteena ja mitä aiot tehdä ottaaksesi haasteen vastaan?
- Miten teksti vaikuttaa sinun jumalasuhteeseesi?

Raamatunlukemisen lisäksi ennakkotehtävään liittyy myös rukous. Pidä päivittäisestä rukouksestasi päiväkirjaa. Kirjoita ylös sinulle tärkeimmät rukousaiheet sekä sen, mitä koit Jumalan puhuneen sinulle. Pidä päiväkirjaa vähintään kolmen viikon ajalta. Päiväkirjan toteuttamistapa on vapaa, eikä sitä palauteta vastaavalle opettajalle luettavaksi. Voit esimerkiksi kirjoittaa sen muistivihkoon tai tiedostoksi. Kiteytä kunkin päivän pohdintasi yhden kappaleen mittaiseksi. Perehdy myös teokseen: MacDonald, Gordon D. (2018): *Tasapaino yksityiseen maailmaasi*. Hämeenlinna: Päivä Oy.

Ota päiväkirja mukaan lähtötasokokeeseen. Sinulle varataan aika, jolloin keskustelet hengellisen elämän hoitamisesta, vahvuuksista ja kehittämiskohteista aihealueesta vastaavan opettajan kanssa.

III Teologinen sanasto

Selvitä itsellesi näiden käsitteiden keskeinen sisältö ja käyttökonteksti sekä se teologian ala, johon käsite liittyy. Koepäivänä sinulle annetaan selittäväksi tietyt käsitteet tältä listalta.

1. bibliologia
2. hermeneutiikka
3. eksegetiikka ja eksegeesi
4. yleinen ja erityinen ilmoitus
5. inspiraatio
6. akkommodaatio
7. antropomorfismi ja -patismi
8. kaanon
9. Tanak
10. Septuaginta
11. Masoreettinen teksti
12. Qumran
13. apokryfikirjat
14. apostoliset isät
15. pseudepigrifi
16. strukturalismi
17. poststrukturalismi
18. esiyymmärrys
19. hermeneuttinen ongelma ja sen vastaus
20. kirjoittajan intentio
21. semanttinen kenttä
22. deskriptiiviset ja preskriptiiviset Raamatun tekstit
23. kirjallisuudenlaji eli genre ja sen merkitys tulkinnalle
24. kontekstin merkitys tulkinnalle
25. ironia
26. metafora
27. allegoria
28. kiasmi
29. parallelismi
30. akrostinen psalmi
31. apokalyptiikka
32. Pentateukki
33. Genesis
34. Exodus
35. Leviticus
36. Numeri
37. Deuteronomium
38. Varhaiset profeetat ja kirjaprofeetat
39. Toora, Profeetat ja Kirjoitukset
40. Viisaus- ja runokirjallisuus
41. Historialliset kirjat
42. Teodikean ongelma
43. Herem
44. Lex Talionis
45. apodiktiset ja kasuistiset lait
46. rituaali Vanhassa testamentissa
47. rituaalinen puhtaus ja puhtauslaki
48. uhraaminen ja uhrit
49. syntiuhri
50. Suuri Sovituspäivä
51. sovittaminen
52. Messias
53. Synoptiset evankeliumit
54. Ihmisen poika
55. Jumalan poika
56. Fariseus
57. Saddukeus
58. Kirjanoppinut
59. Hellenismi
60. Juutalaisuus
61. Evankeliumi kirjallisuudenlajina
62. historiallinen Jeesus
63. historiallisen Jeesuksen kolme etsintää
64. Albert Schweitzer
65. Rudolf Bultmann ja demytologisaatio
66. N. T. Wright ja juutalainen Jeesus
67. muotokritiikki
68. redaktiokritiikki
69. Paavalin kirjeet
70. Katoliset kirjeet
71. F. C. Baur ja kristinuskon synty
72. pakanalähetys
73. kiertokirje
74. Hauptbriefe
75. amanuensis
76. pseudonyymi (Uuden testamentin kirjeet)
77. ad hoc
78. Antropologia
79. Antroposentrinen
80. Areiolaisuus
81. Dualismi
82. Ekumeeniset konsiilit
83. Feodalismi
84. Gnostilaisuus
85. Hagiografia
86. Humanismi
87. Immateriaalinen
88. Katafaattinen teologia
89. Kosmologia
90. Metafysiikka
91. Potentia
92. Providenssi
93. Tomismi
94. Transsendenssi
95. Megatrendi
96. Heikko signaali
97. Musta joutsen
98. Ryhmäpsykologiset ilmiöt; polarisaatio, koheesio, diversiteetti, ryhmäajattelu
99. Normi
100. Organisaatio
101. Hierarkia

IV Koepäivän tenttiin valmistautuminen

Seuraavista kysymyksistä osa vaaditaan vastattavaksi koepäivänä kirjallisessa tentissä. Koepäivään sisältyy myös paikan päällä annettavia tehtäviä.

- Raamatun sisältö. Nimeä kaikki Raamatun kirjat siinä järjestyksessä kuin ne esiintyvät Kirkkoraamatussa ja kerro, miten kristityt yleensä luokittelevat nämä kirjat. Kerro sitten, minkälaisessa järjestyksessä ja millaisissa kategorioissa nämä kirjat esiintyvät juutalaisessa Raamatussa ja mitä merkitystä tällä on Raamatun tulkinnan kannalta. Lopuksi selitä, miten Raamatun kirjat muodostavat Jumalan suuren kertomuksen ja mikä tämä kertomus on.
- Raamatun synty ja luotettavuus. Kirjoita essee aiheesta "Raamatun synty ja luotettavuus", jossa perustelet, miksi Raamattua voidaan pitää Jumalan luotettavana sanana ihmisten kautta varsin inhimillisestä syntyprosessistaan huolimatta. Esseesi tulisi kuvata Vanhan ja Uuden testamentin kaanonien syntyyn oleellisesti liittyviä inhimillisiä mekanismeja ja historiallisia tapahtumia, tarjota teologinen ratkaisu Raamatun luotettavuuteen liittyville kysymyksille ja antaa perusteet sille, miksi Raamattua voidaan pitää Jumalan luotettavana sanana varsin inhimillisestä syntyprosessistaan huolimatta. Esseen tulee selittää käsitteiden kaanon, inspiraatio ja luotettavuus merkitys.
- Filosofien ja filosofian historian keskeisten päälinjojen esittely, vertailu ja merkitys ajassamme. Valmistaudu vastamaan kirjan Saarinen, E. (2022): *Länsimaisen filosofian historia huipulta huipulle Sokrateesta Marxiin* pohjalta esseekysymykseen. Kirja tulee olla sinulla mukana koepäivänä ja saat käyttää sitä aineistona vastatessasi.
- Iso Kuva ja Messiaaninen odotus – Vertaa protestanttisen kaanonin kirjajärjestystä heprealaiseen (esim. masoreettiseen) järjestykseen. Esseessä vertaat sitä, millaisen sillan Uuteen testamenttiin vaihtoehtoiset "ensimmäisen testamentin" lopetukset tuovat. Pohdi kysymystä sekä Raamatun "punaisen langan" että kirjojen järjestämisen teologisen hankkeen näkökulmasta.
- Kirjoita essee, jonka otsikko on "Raamatun Luomiskertomus muinaisen lähi-idän kontekstissa." Ota kantaa funktionaaliseen tulkintaan (esim. John Walton), joka tuo kolmannen vaihtoehdon luominen vs. evoluutio -keskustelun vastakkainasettelulle. Voit halutessasi esittää muitakin näkökulmia, mutta selitä ainakin a) luomiskertomuksen päivien merkitys; b) veden rooli; c) kysymys Jumalan kuvasta Jumalan edustajana; d) Jumalan lepäämisen teologinen merkitys.
- Kirjoita apologeettinen vastine väitteelle "Vanhan testamentin Jumala on väkivaltainen, Uuden testamentin Jeesus on armollinen." Keskity vastauksessasi JOKO a) Raamatun kertomukseen tulvasta TAI b) Luvatun maan valloitukseen. Pohdi vastauksessa esim. Jumalan itseilmoituksen luonnetta; progressiivisen ilmoituksen mahdollisuutta; Ilmoituksen luonnetta ylipäänsä; Israelin erityisasemaa ja muiden kansojen tuomiota; pyhän sodan käsitettä; Egyptin roolia Luvatussa maassa.